

~~PŘÍSNĚ TAJNĚ~~

TAJNÝ ROZKAZ

MINISTRA VNITRA

ČÍSLO 37, ČL. 37

*o nedostacích v agenturně-operativní
práci mezi vězni ve věznicích
a nápravně pracovních táborech MV*

Ev. čís.

104

ZRUŠEN STUPEŇ
UTAJENÍ

DNE 28.2.96 PODPIS

7

Pracující lid Československa pod vedením strany a vlády úspěšně buduje socialismus v naší vlasti. Přitom se znovu potvrzuje známá zkušenost, že svržená buržoasie, která přišla o svoji moc, se nesmiřuje se svojí porážkou a používá všech prostředků, aby se znovu dostala k moci a znovu mohla vykořisťovat pracující lid.

Čím větších úspěchů dociluje náš lid ve svém budovatelském úsilí, tím větší nenávist vyvolává u zbytků nepřátel, kteří se pokoušejí všemožnými způsoby narušit pokojnou výstavbu naší vlasti.

Tito nepřátelé a škůdci, kteří všemožně porušují socialistickou zákonnost, jsou za pomoci pracujícího lidu bezpečnostními orgány odhalováni a předáváni soudům k potrestání.

Po odsouzení jsou umístováni k výkonu trestu odnětí svobody do věznic a nápravně pracovních táborů ministerstva vnitra. Zde jsou izolováni, aby nemohli naší společnosti škodit pácháním nových trestných činů, jsou převychováváni především prací a povinni dodržovat stanovený režim.

Značná část odsouzených svoji vinu uznává a snaží se poctivou prací odčinit svou trestnou činnost, za kterou byli odsouzeni.

Avšak někteří odsouzení, zvláště osoby odsouzené pro protistátní trestnou činnost, se snaží i ve věznicích a NPT pokračovat v trestné činnosti.

Jsou i takové případy, že odsouzení při vyšetřování nepřiznali celou svoji trestnou činnost, anebo kryli své společníky, kteří jsou dosud na svobodě.

Tito odsouzení se často snaží maskovat své pravé přesvědčení „dobrým“ chováním, nebo „poctivým“ poměrem k práci, aby od sebe odvrátili pozornost a mohli připravovat nové nepřátelské činy, které se v některých případech projevují v útěcích, vzpourách, sabotážích na výrobě, tvoření ilegálních skupin, navázání spojení s osobami na svobodě a pod.

Jsou známé případy, že bývalí význační političtí činitelé, zejména z doby buržoasní republiky a okupace, kteří si odpykávají tresty odnětí svobody za zradu svého vlastního národa a za aktivní pomoc imperialistům, se pokoušejí psát „Paměti“, tyto rafinovaně uschovávají a snaží se je ilegálně dopravit z věznic a NPT.

Hlavním úkolem pracovníků nápravných zařízení MV je zajistit bezpečnou ostrahu těchto odsouzených, jejich převýchovu, zejména v produktivní práci, aby se po svém propuštění zapojili do budovatelského úsilí pracujícího lidu a rozhodně zamezit odsouzeným páchání další trestné činnosti ve věznicích a nápravně-pracovních táborech.

Tyto vážné úkoly mohou náčelníci věznic a NPT s úspěchem splnit jen pomocí kvalitní, správně řízené a vychovávané agentury, která je schopna proniknout až do samého středu nepřátelské činnosti odsouzených.

V těch věznicích a NPT, kde náčelníci pochopili a plně docenili význam agenturně-operativní práce, bylo již dosaženo dobrých výsledků, zejména při zabraňování útěkům, při likvidaci různých ilegálních skupin vězňů a při odhalení (dotěžení) zamlčené dřívější trestné činnosti.

Těchto výsledků však není dosahováno všeobecně a soustavně.

Směrnice o agenturně-operativní práci mezi vězni (odsouzenými) ve věznicích a NPT - MV, vydané dne 1. února 1955 (NZ-oper-I-1), zcela jasně stanoví úkoly operativních pracovníků. Avšak většina náčelníků a operativních pracovníků soustavně a do hloubky směrnice nestuduje, neosvojila si jejich zásady a tyto důsledně neuplatňuje v každodenní práci s agenturou.

Prověrkou agenturně-operativní práce ve věznicích a NPT bylo zjištěno, že náčelníci a zejména operativní pracovníci provádějí tuto důležitou práci často bezúčelně, bez hlubokého promyšlení a potřebné iniciativy.

Zásadním nedostatkem, který byl zjištěn téměř ve všech věznicích a NPT, je skutečnost, že náčelníci osobně s kvalitní agenturou nepracují, operativní pracovníky v jejich práci neřídí, nepomáhají jim a důsledně je nekontrolují. Je tomu tak především proto, že sami agenturně-operativní práci, kterou neovládají, bezdůvodně podceňují (zejména v NPT), neboť si

4

neuvědomují její veliký význam. Náčelníci nechápou, že agentura, při plném rozvinutí, pomůže jim i v plnění ostatních úkolů, hlavně v zajištění ostrahy, bezpečnosti a náležitého režimu mezi vězni.

Prvním předpokladem pro správné provádění agenturně-operativní práce mezi vězni je provedení rozboru složení odsouzených, kteří jsou ve věznicích nebo NPT umístěni.

Protože tento rozbor není prováděn, operativní pracovníci neznají za jakou trestnou činnost byli vězni odsouzeni, nevědí nic o agentech cizích nepřátelských rozvědek, o bývalých činitelích různých politických stran, o agrárnících a duchovních, kteří ve věznicích a NPT jsou.

Proto ani nemohou agenturu cílevědomě verbovat, zaměřit ji do případů a k jednotlivým osobám. To je jeden z hlavních důvodů, proč až dosud agenturní sítě nepronikají do nepřátelského středu odsouzených.

Na příklad náčelník NPT Leopoldov, por. R. VRÁBEL, agenturní práci neřídí a k této nevedl operativní pracovníky ppor. Štefana SEDLÁKA, a starš. Jana ČIFFÁRYHO. V důsledku toho nebylo včas zamezeno činnosti ilegálních skupin odsouzených KDS- SKAUT, ČERNÝ LEV a dalších. Tato skutečnost umožnila, že v srpnu 1955 došlo ke vzpourám odsouzených. Uvedený náčelník sám teprve v poslední době získal vázaného spolupracovníka ZIMU. Kontrolou bylo zjištěno, že jde o kvalitního spolupracovníka, který má možnosti a schopnosti rozpracovávat odsouzené, avšak v důsledku povrchního úkolování, na příklad: „zjistěte, co dělají členové KDS“ a pod., přebíral iniciativu sám agent. Jeho nesprávným řízením došlo v únoru 1956 k jeho dekonspiraci.

Obdobně i náčelník O NZ Pardubice, npor. L. KOTYZA, aby splnil rozkaz o osobním řízení agentury, převzal od operativního pracovníka vázaného spolupracovníka DAGMAR, kterého sice statisticky vykazuje, ale nedostatečným řízením nedocílil žádných výsledků. Špatně řízená vlastní agentura vedla též k nesprávnému řízení podřízených operativních pracovníků, takže porady byly formální, agenturou se zabývaly všeobecně a neřešily se konkrétní případy. Jen proto bylo možné, že nebyla známa činnost ilegálních skupin, složených z bývalých funkcionářů strany lidové, nár. soc. a jiných funkcionářů, odsouzených za protistátní činnost, která vyvrcholila v září 1955 v hromadnou hladovku.

Vyskytují se i takové případy, že operativní pracovníci sami musí chodit za náčelníky a prosí je o pomoc a přesto se jim nepomůže.

Tak je tomu na př. u náčelníka NPT Banská Bystrica, por. Z. ZELENKY, který s vlastní agenturou nepracuje a operativní pracovníky ke kvalitnímu provádění agenturně-operativní práce nevede. Tento náčelník dovoluje všeobecné úkolování agentury, jako je „sledování nálady mezi odsouzenými“ atd. Jeho vinou je agenturní síť ponechána živelnosti přesto, že jde o tábor, kde je mnoho příležitosti k útěkům, k pronášení dopisů a balíčků pomocí civilních zaměstnanců a pod. Některá pracoviště, důležitá s hlediska bezpečnosti, nejsou agenturně obsazena vůbec.

Za tuto situaci nese plnou odpovědnost náčelník oddělení NZ při KS MV Banská Bystrica, npor. Teodor VALACH, který náčelníka tábora nevede k práci s agenturou, protože sám s agenturou také nepracuje.

Takováto nezodpovědná práce náčelníků svědčí o nepolitickém přístupu k úkolům a vede k vážnému porušování Směrnic o agenturně operativní práci mezi vězni.

Náčelníci a operativní pracovníci důkladně neprověřují a nestudují osobní spisy vězňů, nepromýšlejí, za jakým účelem chtějí kandidáty vázat. Výběr kandidátů na verbovky je mnohdy prováděn naprosto nezodpovědně. Ke spolupráci jsou vybíráni takoví odsouzení, kteří nemohou vzhledem k svému postavení a schopnostem mezi vězně proniknout, anebo dokonce by měli být sami rozpracováni. Takoví „agenti“ pod rouškou spolupráce pokračují ve své trestné činnosti, nebo trestnou činnost ostatních odsouzených nehlásí.

Ve většině případů získávají operativní pracovníci ke spolupráci jen ty odsouzené, kteří se jim buď ke spolupráci sami nabídnou, anebo jejichž vázání jim nedá velkou námahu.

Ppor. Florián CIGÁŇ (NPT Leopoldov) vybral a dne 26. 9. 1955 ke spolupráci zavázal agenta TICHÉHO za účelem rozpracovávání protistátních zločinců, pracujících ve výrobní hale. K verbovce přistoupil přesto, že mu bylo známo, že jde o býv. člena KSČ, odsouzeného pro kriminální trestné činy, který na svobodě zastával funkci ředitele podniku a v NPT byl zařazen jako vedoucí výroby na hale. Je zřejmé, že tyto skutečnosti utvrdily odsouzené v přesvědčení, že jde o odsouzeného, který

má důvěru vedení NPT. Takový odsouzený nemůže odsouzené úspěšně rozpracovávat.

Dalším vážným nedostatkem je formální přístup operativních pracovníků k verbovkám. Kandidáti verbovky nejsou prověřováni, nezkoumá se jejich chování mezi vězni a v trestu, nezjišťuje se, zda mají důvěru skupiny nebo osob, k jejímž rozpracování jsou vybíráni. Nejsou s nimi prováděny předběžné besedy a pokud jsou prováděny, jsou bezúčelné a tím nejsou ověřeny hlavní schopnosti a možnosti kandidáta agentury. Samotné vázání je prováděno nesprávně, hlavně proto, že v průběhu vázání je postupováno stejně u dělníka, intelektuála a pod., vázání trpí uspěchaností a mnohdy je vedeno honbou za počtem spolupracovníků bez konkrétního cíle, jak se na příklad stalo u O NZ Bratislava. V době od 20.—28. 6. 1955 ppor. SLAVÍK a por. VARGA zavázali ke spolupráci „VIERU“, „JANO“, „MIŠU“ a další. Prověrkou bylo zjištěno, že v této době byli oba na léčení, vázání vůbec neprováděli a pouze podepsali zprávy o provedených verbovkách, které formálně provedl náčelník O NZ, npor. KUČERA, aby O NZ splnilo úkoly měsíčního plánu.

Proto dochází k všeobecnému úkolování, jako na příklad: „zjistěte, co si odsouzení mezi sebou vyprávějí“. Úkoly se pro takovouto agenturu vymýšlejí, tato se stává pasivní, protože nevidí konkrétní operativní úkoly. Samotní operativní pracovníci jsou odpoutáváni od řešení operativních případů a mnohdy se z nich stávají „sběrači zpráv“, které mohou získat oficiální cestou.

Tím je agenturní síť často vyplněna nekvalitní a mnohdy dekonspirovanou agenturou.

V poslední době bylo na základě prověrky vyřazeno z agenturních sítí v několika málo NPT přes 50 spolupracovníků, kteří byli buď dekonspirováni, nebo jsou vůbec neschopni pracovat v důsledku nedomyšlených verbovek.

Nekvalitní práce operativních pracovníků tak způsobila, že 50 odsouzených nyní ví, že se ve věznicích a NPT agenturně pracuje a zná zásady této práce. Tím byla hrubě porušena konspirace agenturně-operativní práce.

Proto je nutné verbovat jen kvalitní agenturu, které je možno použít k rozpracování případu. Jenom taková agentura může úspěšně pronikat, včas odhalovat trestnou činnost odsou-

zených a umožnit, aby mohla být činěna správná opatření a závěry.

Závažným nedostatkem je, že jsou sice zjištěny ilegálně pracující skupiny odsouzených, avšak tyto nejsou aktivně rozpracovávány a likvidovány.

Mnozí náčelníci a operativní pracovníci si dále neuvědomují význam dotěžování zamlčené trestné činnosti a dožadání správ MV bez povšimnutí zakládají. Zapomínají, že dožadující správy MV nutně dotěžení potřebují a není možné čekat někdy i několik měsíců jen proto, že operativní pracovník je neschopný vybrat a umístit agenturu k rozpracování odsouzených. Na rozpracované případy jsou sice založeny operativní svazky a vypracovány plány rozpracování, ale tím věc v mnoha případech končí.

Tak operativní pracovník, starš. Vladimír POKORNÝ (NPT Ilava, kraj Žilina), v době prověrky obsluhoval 11 agentů (SABO, DOLEŽAL a další), kteří nebyli nasazeni do žádného případu. Naproti tomu 8 objektů včetně dotěžování nebylo agenturou obsazeno.

V NPT Plzeň — náčelník npor. Fr. TREPKA, kde pracují 3 operativní pracovníci, mají z celkového počtu agentů celou polovinu, kteří nejsou řízeni do konkrétních případů. Ve 2 důležitých akcích dotěžení (odhalení vraždy — akce kasaři) nebyla dosud získána ani jediná zpráva. Svoji neschopnost omlouval na př. starš. Oldřich NOSEK dožadující správě tím, že nemohlo být dosaženo výsledků, protože se v NPT provádějí adaptační práce. Přitom všichni 3 operativní pracovníci věnují velkou pozornost censuře dopisů vězňů, která jim nepřísluší.

Ppor. Josef KOBLÍŽEK a ppor. Jaroslav MORÁVEK, operativní pracovníci v NPT Pardubice, obsluhují mimo jiné 7 agentů, kteří nejsou úkolováni do žádného případu. Přitom mají založeno 15 evidenčních svazků, na kterých nebylo soustavně pracováno a v některých není od doby založení jediná zpráva. Některé takto „rozpracované“ případy se „vyřizují“ již od roku 1953. V 11 případech dotěžování nebylo v tomto NPT v době prověrky docíleno výsledků. Zvláštní oddělení, kde jsou soustředěny odsouzené ženy, není agenturou obsazeno vůbec a operativní pracovníci se ani nesnaží mezi tyto odsouzené agenturou pronikat.

Nelze dále trpět takový stav, že v plánech rozmístění agentury není uváděno, jakého druhu jsou odsouzení a který agent na čem konkrétně pracuje. Náčelníci a operativní pracovníci se spokojují s plány rozmístění, ve kterých jsou zahrnuta jen pracoviště s počtem vězňů a agentů. To má za následek neznalost odsouzených na tom kterém pracovišti.

Mimo agenturní rozpracování zůstávají odsouzení, kteří jsou t. zv. „vedoucí“ ostatních odsouzených a kteří také organisují různé nepřátelské akce. Proto nejsou odhalováni praví původci páchané trestné činnosti, ale jsou trestáni ti, kteří byli těmito svedeni.

Tak v prosinci minulého roku provedli dva vězni, odsouzení za protistátní činnost, útěk z NPT Opava. Po jejich dopadení bylo zjištěno, že se na útěk připravovali delší dobu a vyšetřováním bylo potvrzeno, že do přípravy k útěku byli zasvěceni i další odsouzení. Útěk byl umožněn proto, že ppor. Oldřich VEJPUS-TEK neměl agenturně obsazena nejdůležitější pracoviště. Správně řízená agentura by včas signalisovala rozsáhlé a mnohostranné přípravy k útěku. Nelze přijmout omluvu, že nebylo možné mezi t. zv. „duchovní vůdce“ agenturou proniknout.

Výstražným příkladem nezodpovědného přístupu k agenturně-operativní práci, který dokumentuje, kam vede získávání agentury bez cíle a její všeobecné úkolování, je operativní pracovník serž, Štefan BLAHO (NPT Želiezovce, kraj Nitra - náčelník npor. Josef BÁLENT). Tento operativní pracovník řídí 15 spolupracovníků. Nemá založen ani jeden operativní svazek a provádí dotěžování jen tří odsouzených. Případy jsou starší 6 měsíců a nebyla získána žádná důležitá zpráva. Plány rozpracování vypracovány nejsou. Přitom 12 agentů je úkolováno všeobecně, jako na př. „dávejte pozor na útěky“, nebo „dávejte pozor, co si odsouzené na pracovišti mezi sebou říkají“ a pod. Získané zprávy jsou bezobsažné, protože konkrétního úkolování nebylo. I když agent z vlastní iniciativy podá zprávy, v nichž ukazuje na některý nedostatek, operativní pracovník takové poznatky nevyhodnocuje, ale zakládá. Agent podal na př. několik zpráv o tom, že odsouzená chce při vhodné příležitosti se pokusit o útěk. Bylo známo, že tato odsouzená má manžela v zahraničí, kam uprchl a že své dceři při návštěvě odsouzená poradila, aby odešla za otcem. Zpráva byla ponechána bez povšimnutí přesto, že v tomto NPT pracuje několik set odsouzených a jsou velké

možnosti útěku. Přitom operativní pracovník ponechal přes měsíc agenturu bez obsluhy.

Nedůsledností náčelníků a operativních pracovníků dochází k vážným nedostatkům při řízení a výchově agentury v NPT. Operativní pracovníci zapomínají, že úspěchy v agenturně-operativní práci závisí v první řadě na správném řízení a výchově agentury.

Ve věznici č. 2 Praha nebylo dlouhou dobu dosaženo výsledků v práci s agenturou. Přes několikeré projednávání práce ve vedení správy NZ se situace nezlepšila. Náčelník odboru NZ KS MV Praha operativního pracovníka por. Karla KRBEČKA vůbec nekontroloval. Operativní pracovník měl k agentuře familierní poměr, na schůzkách popíjel s agenturou alkohol, umožňoval agentovi intimní styk se ženami a rozkrádání národního majetku. Po zjištění těchto provalů v agentuře byl náčelník odboru NZ KS MV Praha ze své funkce odvolán a operativní pracovník předán k trestnímu stíhání prokurátorovi. Celý případ je tím závažnější, že operativní pracovníci správy NZ byli ve věznici č. 2 takřka každý týden, náčelník I. odboru správy NZ npor. Miloslav JINDRA znal kvality práce por. KRBEČKA, sám o něm tvrdil, že je v práci nereseriosní a že nemá výsledky v práci, avšak žádná opatření neučinil. Nedůslednou kontrolou se strany operativních pracovníků správy NZ a špatným řízením operativní práce náčelníka odboru NZ došlo k provalu agenturní práce, nehledě na ostatní dalekosáhlé důsledky.

Někteří operativní pracovníci neprovádějí instruktáž agentury, jak úkoly plnit a agentuře nevytvářejí podmínky k jejich splnění.

Ppor. Oldřich ŠPALEK (NPT Boreč, kraj Liberec - náčelník oddělení NZ por. Ladislav KLEMENT), měl hodnotné poznatky na vězně, kteří sabotovali v živočišné výrobě, zprávy však zakládal a nápravu nezjednal. Agent, když viděl, že na základě jeho zpráv nejsou činěna žádná opatření, přestal zprávy k nedostatkům v živočišné výrobě podávat. Takovéto „řízení“ a „výchova“ agentury vede v upadání kvalit agenturní sítě.

Při odměňování agentury dochází rovněž k závažným chybám. Operativní pracovníci v převážné většině nevyužívají u agentury odměny jako prostředku pro zkvalitnění práce. Odměna se řídí podle počtu a délky schůzek a ne podle kvality zpráv a dosažených výsledků. Jako odměny jsou dávány cigarety nebo několik dkg salámu, případně balíček tabáku a pod.,

7

přesto, že směrnice (NZ-oper-I-1) naprosto jasně stanoví, že se agent odměňuje hlavně penězi. Ve zcela výjimečných případech se dává odměna ve formě povolení návštěv, balíčků a pod.

Je naprosto nepřijatelné odměňovat agenturu předměty a dary, které jsou pro ostatní vězně zakázány, jak učinil ppor. Jan STEJSKAL z NPT Mírov, který agenta ROBERTA odměnil lahví rumu, čímž jej vystavil nebezpečí dekonspirace.

Vůbec se nepoužívá dalších nutných prostředků k výchově agentury, jako je provádění rozboru chování agenta mezi vězni a jeho politických názorů. Neprovádí se rozbor chyb a nedostatků v práci agenta a není mu poskytována pomoc při jejich odstraňování. Operativní pracovníci neprovádějí tyto formy výchovy proto, že nejsou politicky ani odborně na výši, sami se nevzdělávají a proto nemohou vychovávat ani agenturu.

Náčelníci a operativní pracovníci mnohdy nedbají na důsledné dodržování zásad konspirace v práci s agenturou, zejména při provádění schůzek. Schůzky se ve většině případů uskutečňují na stále stejném místě, nejčastěji v kanceláři operativních pracovníků. Nepromýšlejí se různé možnosti styku s agenturou v podmínkách toho kterého NPT. Mnozí operativní pracovníci se všemožně „konspirují“ ve svých kancelářích, agenty si nechávají předvádět až ke stolu, čímž je dříve nebo později dekonspirují, místo toho, aby byli neustále uvnitř tábora ve styku se všemi vězni a tím je desorientovali. Nevyužívají možností schůzek po pracovní době vězňů, po směnách, při návštěvách v neděli a pod. Operativní pracovníci si musí uvědomit, že vězni velmi pozorně sledují pohyb druhého vězně a že ve velmi krátké době odhalí ty, kteří soustavně chodí do jedné kanceláře, byť i pod různými záminkami.

Na schůzkách s agenturou nejsou vyžadovány vlastnoručně psané zprávy, a pokud tyto zprávy jsou, nejsou rozebírány a v případě potřeby není žádáno jejich doplnění.

Náčelníci O NZ a NPT neprověřují práci operativních pracovníků pomocí kontrolních schůzek a tam, kde je provádějí, jsou schůzky zcela formální.

Tak je tomu u npor. Josefa MARTIŇÁKA, náčelníka odboru NZ KS MV Ostrava, který sice občas kontrolní schůzky provádí, ale výsledky kontrolních schůzek s operativním pracovníkem po schůzce neprojednává a nedostatky při schůzce zjištěné neza-

znaménává do svazku agenta. Takováto „kontrola“ vede operativní pracovníky k sebeuspokojení a k lajdáctví.

Někteří náčelníci a zejména operativní pracovníci projevují k agentuře z řad odsouzených nemístnou a ničím neodůvodněnou důvěru. Zapomínají, že agent zůstává v první řadě vězněm.

Takový postoj operativního pracovníka k agentovi vede k tomu, že autorita operativního pracovníka v očích agenta upadá a je nebezpečí, že agent pod rouškou „spolupráce“ kryje nepřátelskou činnost spoluvězňů, nebo ji sám provádí.

Tak na př. v NPT Valdice byla od května do prosince 1955 na základě agenturních poznatků rozpracována skupina odsouzených německé národnosti. Činnost této organizace zjistil spolupracovník GROM a na základě jím podávaných zpráv byl ppor. Zdeňkem PROTIVOU do této skupiny úkolován. Zprávy, které podával, byly překombinované, přesto však činily dojem, že má u skupiny důvěru a operativním pracovníkem byly brány jako pravdivé, i když bylo mezi odsouzenými známo, že GROM je spolupracovníkem. Na základě zpráv, kombinací a návrhů GROMA, které sám vytvářel, byly mu dávány řídicím orgánem další úkoly. Jelikož jednotliví členové této organizace měli převézt po propuštění do zahraničí špionážní materiál a rozpravování bylo časově omezeno odsunem odsouzených do Německa, bylo přikročeno k vyšetřování celé skupiny. Během výslechu bylo zjištěno, že činnost odsouzených podle agenturních zpráv se nezakládá na pravdě. Byl vyslechnut též spolupracovník GROM, který po konfrontaci s některými členy skupiny přiznal, že si celou činnost vykombinoval z pohovorů s ostatními odsouzenými. Na základě špatného postupu řídicího orgánu, který mu při úkolování naznačoval, které věci jsou důležité, a o které má větší zájem, mohl GROM lehce kombinovat činnost skupiny do budoucna a vytvářet si situaci, která mu vyhovovala a tak krýt svou nepřátelskou činnost a získávat důvěru řídicího orgánu.

Tak vinou operativního pracovníka, který neprověřoval zprávy od agenta GROMA, byla celá skupina půl roku rozpracována, aniž rozpracovávání zaznamenalo výsledků. Kdyby byl řídicí orgán dodržoval zásady agenturně-operativní práce, mohl včas odhalit GROMA jako desinformátora, který se vetřel do agenturní sítě.

Tento případ dokazuje, kam vede přílišná důvěřivost operativního pracovníka k agentovi.

Uvedené hrubé nedostatky v agenturně-operativní práci mezi vězni jsou příčinou dosavadních špatných výsledků a brzdou další práce.

Za účelem zlepšení práce s agenturou mezi vězni ve věznicích a NPT a k odstranění případů hrubého porušování Směrnic o agenturně operativní práci mezi vězni

nařizují:

- 1) náčelníku správy NZ, náčelníkům odborů a oddělení NZ, KS MV, věznic a NPT znovu na srazech operativních pracovníků a při zdokonalovacím školení podrobně proškolit Směrnice o agenturně-operativní práci mezi vězni (odsouzenými) (NZ-oper-I-1) a tento rozkaz tak, aby pracovníkům, kteří pracují s agenturou, byly naprosto jasné úkoly agenturně operativní práce;

nější agentury a osobně kontrolovat rozpracované případy;

- 2) náčelníkům O NZ a NPT okamžitě převzít řízení nejkvalit-

- 3) náčelníkům NPT do 30. 5. 1956 provést pod osobní odpovědností operativní rozbory složení vězňů na základě prostudování osobních spisů vězňů, zejména rozsudků a dosavadních operativních poznatků. Současně zpracovat operativní plány rozmístění agentury, založit operativní svazky na skupiny a osoby včetně případů dotěžování zamlčené trestné činnosti, které je nutno agenturně rozpracovávat. Dotěžování zamlčené trestné činnosti odsouzených věnovat větší pozornost;

- 4) náčelníkům O NZ a NPT:

- a) do 30. 5. 1956 provést prověrku operativních svazků a vyřadit svazky, na nichž není operativní zájem. Aktivně pracovat na evidenčních, osobních, operativních a skupinových svazcích, které budou po prověře ponechány a dodržovat při rozpracovávání určené lhůty,
- b) za přímé kontroly náčelníků odborů (oddělení) NZ při krajských správách MV provést do 30. 6. 1956 postupnou prověrku agenturních sítí, a to nejdříve v nápravně pracovních táborech.

- Přerušit spolupráci s neschopnou a dekonspirovanou agenturou. Agenturní síť doplnit kvalitními agenty a tuto správně řídit, aby byla včas schopna odhalovat nepřátelskou činnost odsouzených,
- c) v budoucnu nepřipustit nepromyšlené verbovky. Kandidáty na verbovky vybírat jen do případů a k jednotlivcům, kteří mají být agenturně rozpracováni,
 - d) provádět účelné odměňování agentury za úspěšné splnění úkolů, a to zejména peněžitou odměnou;
- 5) náčelníkům NPT a operativním pracovníkům prozkoumat podle podmínek jednotlivých táborů nové možnosti styku s agenturou k zamezení dekonspirace agentury;
- 6) náčelníku správy nápravných zařízení
- a) zajistit, aby I. odboru SNZ byly zavedeny do 30. 4. 1956 kontrolní svazky na závažné rozpracovávané případy v NPT a provádět jejich důslednou kontrolu,
 - b) provést rozbor kádrové situace náčelníků a operativních pracovníků NPT a za pomoci náčelníků KS MV do 30. 5. 1956 vyměnit ty, kteří soustavně neplní úkoly, vyplývající z agenturně-operativní práce mezi vězni.

Soudruzi!

Agentura je jedním z nejdůležitějších prostředků v rukou náčelníků k zajištění bezpečnosti věznic a NPT.

Vlastním příkladem, vysokou náročností a správným řízením dosáhnete žádoucích výsledků.

Očekávám, že všichni náčelníci a operativní pracovníci nápravných zařízení ministerstva vnitra po provedeném rozboru zjištěných nedostatků v operativní práci přistoupí se stranickou odpovědností k plnění dalších úkolů za podstatné zlepšení agenturně-operativní práce mezi vězni.

Č. Kt-0048/56.

V Praze dne 28. března 1956.

Ministr vnitra
RUDOLF BARÁK v. r.

archiv bezpečnostních složek

Obdrží:

ministr vnitra
náměstci ministra vnitra
SNZ
náčelníci KS MV
správa MV Jáchymov
náčelníci O NZ KS MV
náčelníci NPT
náčelníci věznic.